

Donor: Mina Lamb, 1983
EOS #53

POZOR

Entered as second class matter May 28, 1910, at the postoffice in Hallettsville, Texas,
Act March 3, 1879.

Čtrnáctidenník pro lid.

Roč. [Vol.] I.

Hallettsville, Tex., 31. srpna [Aug.] 1910.

Čís. [No.] 7

PŘEV RATY VE VESMÍRU

I. V REGIONÁCH HVĚZD.

(Pokračování.)

I ostatní stálice ochlazují se vyzařováním teploty do vesmíru. Ovšem, že se teplota častěji nahraňuje na krátkou dobu pádem oběžnic do slunce. Neboť jak šupy hvězd zasvítí jasným plamenem, když zdržovány jsou ve svém letu ovzduším zemským, při čemž pohyb svůj v teplotu proměňují, tak též z-mě. když padají do slunce náhle svůj pohyb zastaví, vyšlehně ještě jednou plamenem. Totéž platí o ostatních tělesech

Tím bude se ve vesmíru proměňovati pohyb více a více v teplotu (neboť teplota a pohyb jest jedno; teplota jest jen pohybem nejmenších dílků, atomů těles). Souhrn teploty vesmíru stoupá, souhrn sil ostatních klesá, neboť pohyb nechá

se v teplotu přeměnit, nikdy ale ne opačně.

Konečně tedy když veškerý pohyb ve vesmíru přestal, když všechna tělesa se v jedno obrovské slunce spojila, bude všechna síla vesmíru jako teplota ve vesmíru zářiti a stejnoměrnou teplotou vesmír naplněvati.

Tato teplota jest tatáž, jak tehdy při trhání se pramly. Ona jest tedy právě tak velká, aby celou hmotu posledního slunce obrovského v páru proměnila a tak opět vytvořila onu pramly, z které povstal svět, a znovu počne nové tvoření světů z chaosu. Tak zní Falbova theorie.

Odpůrci Falbovy souhlasí celkem s teorií Falbovou popírají pouze ohromné poslední katastrofy srážek a tvrdí, že čím více bude zhustění pokračovati, tím větší množství teploty nebude vázáno a tím více se budou stálice s jejich žhoucimi mlhami sblížovati, až konečně se spojí

a roztaví ostatní tělesa bez všíkové katastrofy.

Připomínáme však, že všechny tyto hypotese jen tak dalece jsou správné, pokud se týkají času bližšího, a stávají se tím nejistějšími, čím více odbočujeme do minulosti neb budoucnosti.

(Pokračování příště.)

Polovičním socialistům, kteří nerádi by si to pokazili s někým a proto střední cestu volí, připomínáme, že ocas psí jest též ve střední cestě, neboť ním mrdolí sem i tam, jak kdo mu kousek žrádla podává. Příteli, snad nechceš býti porovnáván s ocasem psím!

*

Národ všeobecně vzdělaný nedá si křivdu činiti od jednotlivcův, nedá se utlačovati: neboť kde se najde ve světě moc, jež utlačovati by mohla celý národ proti jeho vůli! utlačuje-li se národ, děje se to vždy vlastní jeho vinou, poněvadž jedna jeho část nevzdělaná, neznající svého vlastního prospěchu a cest k němu vedoucích, vždy se dá nerozumně se svou vlastní škodou zneužívat k potlačení celého národu. Utlačovatelů jest vždy málo a jenom

...PREMIE!...

..... na

POZOR.

F-2330

Kdokoliv pro **POZORA** získá 20 celoročních **PŘEDPLATITELŮ** dostane zdarma pěkné

HODINKY

kapesní vyplaceně poštou, 2 půlroční, nebo 4 čtvrtroční předplatitelé čííáme za lednoho celoročního.

skrže to, že se jim dá množství nerozumných se svou vlastní škodou zneužívat za nástroj, podaří se jim utlačiti všechny. Proto jest jen všeobecné vzdělání národa jediný, pravý a hlavní prostředek

REDDIN ANDREWS

z TYLER

Jest socialisty státu Texas navržen pro úřad guvernéra. Andrews narodil se před 62 roky v okr. Fayette, Texas, jest konfедераčním veteránem, byl předsedou university v Baylor a zastával mnoho jiných míst čestných. Jest karakteru ryze čestného, čehož důkazem jest, že zamítl postavení profesora kolejniho s plateu \$2,000, které zaměstnání by mu mlčení ve věcech sociálních, tedy ve věcech týkajících se blaha lidu, uložovalo a zvolil si stav socialistického organizatora, které postavení asi \$50 měsíčně mu vynáší. Andrew jest protivník Colquitta, kterého nominace za demokratického guvernéra \$15 000 stála.

Pomyslíme-li, že úřad tento vynáší pouze \$4.000, tu mimovolně se ptáme, z čeho a jak asi Colquitt chybuje \$7.000 vynahradí? Že obětoval takovou sumu ku cti a slávě, nevěříme a jsme přesvědčeni, že tomu nevěří NIKDO! Andrews vydal za svou nominaci 2 CENTY, to jest za psaní, v kterém nominaci svou přijímá. Kdo máš uši, slyš! a kdo všech pět pohromadě, suď! a kdo jsi moudrým, poznáš, kterou stranu voliti máš!

Rozmanitosti.

V Hallettsville byla založena tyto dny Liga Česko - Amerických občanů s účelem poučení a uvědomování našich krajanů zde a okolí ve věcech politických, z čehož povznesení nejen politické, ale i národní následovati bude. — Velmi chvalitebné.

10. srpna měla v Dallas Prohibiční strana státní konvenci, v níž přijala platformu, která v mnohém se shoduje se socialistickou. Když i socialismus s prohibicí nesouhlasí, poněvadž ji co ryze osobní považuje, schvaluje vždy plaňky, které k dobru lidu pracovního směřují. Že vlastnictví železnic a jiných užitečných věcí státem jest všeobecnosti prospěšno, nemůže nikdo upříti, když o věci důkladně přemýšlí!

POZOR!

Časopis hájící zájmy všech dělníků
a žen.

Vychází každou druhou středu.

MAJITEL A VYDAVATEL:

J. ŽIKEŠ PÁNEK,
HALETTVILLE, TEXAS.

25 centů ročně, 15 centů půlročně
10c čtvrtletně, předplatitelům.

ADVERTISING RATES:

1 line 1 time.... 5c	1 inch 1 time.... 25c
1 line 4 times.... 15c	1 inch 4 times.... 75c
4 inches 1 time.... 75c	

Platforma Socialistů v Texas.

Strana Socialistů v Texas ujišťuje znovu, že hlásí se k zásadám mezinárodního Socialismu.

Dnes pracují muži, ženy a děti se složitými a báječně výrobními stroji. Železniční strojvedoucí může dnes mnohem více zboží za hodinu dopravit, než jeho předchůdce před padesáti lety za měsíc při použití svého přespolního potahu učiniti mohl. Obdivuhodné tkací stroje, které děti obsluhují, vytvoří ohromné množství látky, kdežto ruční stav tkalcovský za toutéž dobu pouze několik palců látky vydá. Složitý pluh parní, mlatička a stroj ku naplňování žoků sklízí tisíce bushů obilí, kdežto kosa, srp, cep a opata předešlého století pramálo

práce byly sto vykonati. Kamkoliv patříme, vidíme pokrok ve všech oborech těžby a průmyslu.

Tento rozvoj ve strojích — pak nabytí pozemků — rozdělil společnost lidskou na TŘÍDY: MAJETNÍKY, to jest ty, kteří nepracují, a NEMAJETNÍKY čili dělníky. Dělníci, to jest ohromná většina národa, MUSÍ, aby ku žití prostředky si zabezpečili, pozemků nebo strojů používat. Avšak než je používat mohou, nutno, aby si zabezpečili povolení těch, kteří je vlastí, t. j. menšiny. Takové povolení dosáhnou jen pod podmínkou, že majiteli díl své práce popustí. Zde vězí hospodářský podklad nynější společnosti, který nemůže býti změněn, leda že by se majitelství pozemků a strojů stalo všeobecným, to jest, kdyby se stali všichni majitelem na místě jednotlivců.

Aby nynější hospodářský základ společenský potrval, MUSÍ majitelé pozemků a strojů usilovati o to, aby v jejich rukou politická moc zůstala.

Aby DĚLNÍCI nynější hospodářský stav změnit mohli, a tím si zabezpečili celý výtěžek své práce, NUTNO, aby dostali do SVÝCH RUKOU politickou moc.

Strana socialistů ve státě Texas chce v tomto státě politické moci dosáhnouti a proto zavazuje své kandidáty pod trestem vzdání se

úřadu a vyloučení ze svazu ku práci pro změnu hospodářského stavu nyní, nežšího jak níže udáno,

SOCIALISTSKÁ STRANA CHCE:

1. Demokratický tvar vlády (ryzou lidovládou), při konstitucionálních opravních dodatcích s právem navrhování zákonů lidem, referenda (rozhodování lidu o zákonech) a sesazování úředníků na základě šesti, osmi a patnácti procentovém všech voličů.

2. Stejně právo a výsady ženskému pohlaví.

3. Zrušení zákona, který stanoví, že jen ti hlasovati mohou, kteří hlavovou daň zaplatili, pak zjednodušení volebního zákona Terrella tak, aby byl správný a lehce srozumitelný každému průměrnému voličovi.

4. Neobmezené právo pokojného shromáždění, svobodnou řeč a tisk. Abychom toho dočílili, žádáme, aby žádnému městu, které toto právo obmezuje, nebyl vydán list výsadní.

5. Aby stát Texas zastavil prodej školních anebo jiných pozemků; aby všechny státní pozemky, které nyní jsou v pronájemtu, staly se po uplynutí nájmu obecným majetkem, za opravy na nich učiněné a za jich zdokonalení nechtě stát zaplatí odhadnutou cenu.

6. Aby stát koupil všechny pozemky prodávané za neplacené daně v tomto státě. Tyto pozemky

pak nechtě se stanou částí všeobecného majetku.

7. Aby majitelé, kteří v našem státě se nezdržují, svůj majetek osobně k daním ohlašovali, a aby stát měl právo, tyto pozemky zakoupiti za cenu o 10 procent vyšší, než ku daním ohlášeny byly.

8. Stupňovanou daň na všechny pozemky, které k vůli špekulaci a zisku jsou drženy.

9. Aby stát pronajal na podíl nemajetným rolníkům neosazené, jemu patřící, pozemky nebo kterých později nabude, za obvyklou cenu. Jakmile ale toto nájemné celkem dosáhne polovici ceny pozemku, jakou při najímání měl, ať se nájemné zruší a nájemník ať dostane právo ku zaujatí toho pozemku.

10. Aby náradí, potahy a náčiní rolníků pozemku nemajících byly až do \$800 ceny daně sprostěny.

11. Aby stát vlastnil čistírny na bavlnu, mlýny na semeň bavlny, komprese, skladiště pro bavlnu a jiné všeobecné potřeby, které přirozeně obecnstvu patří.

12. Zavedení osmi hodinové denní práce pro dělníky; zdravotní zákony a jich přísné plnění ve všech obecných pracích; přesnou prohlídku mlýnů, dolů, továren atd.; odstranění dětské práce ve všech průmyslech, kde za mzdu pracují; státní pojištění proti ohni, na život, proti nehodám a nemocem.

13. Co nejrychlejší rozšíření je-

diné uaší krátké státní železniční dráhy, k čemuž použito budiž svobodné práce za uniové ceny.

14. Lidské a vědecké zacházení s vězňemi; celá cena jejich práce budiž vyplacena dotyčným rodinám nebo těm, kteří je vydržovali, po srážce tolik, co k živobytí nevyhnutelně jest zapotřebí.

15. Zařízení tří stejnoměrně do úhlů rozestavených nemocnic státem; stravu a ošetření v nich nechť zaopatří stát.

16. Všichni lékaři a ranhojiči, kteří veřejnou praxi v tomto státě provozují, mají býti zaměstnanci státu. Za tímto účelem doporučujeme rozdělení státu na distrikty, pozůstávající z čtvercových mil; rozdělení lékařů dle procenta obyvatelstva; pak aby stát v každém takovém distriktu vlastnil všeobecnou lékárnu; aby každý lékař pro nezpůsobilost mohl býti sesazen a to většinou hlasů všech oprávněných voličů.

17. Bezplatné udílení školních čítanek pro žáky škol obecných; pak postačitelou veřejnou podporu všem opuštěným a polo-opuštěným dítkám tohoto státu.

18. Aby právo asyly (útulku) v Texas politickým provinilecům cizím odepráno nebylo, odsuzujeme chování některých zdejších úředníků, kteří cizokrajné tyrany podporovali, a jsme rozhodně proti tomu, aby Pinkertonovy darebáci

měli právo, takové lidi uvězňovati nebo je jiným státům vydávati.

Ctěným dámám odpovídáme, že pro nával nutné práce, která před volbami vyřízena býti musí, se ženskou otázkou se zabývati nemůžeme. POZOR slíbil a dostane též slibu! Jen ztrpení.

*

Příštím číslem započneme socialistickou platformu podrobně vysvětlovati: článek za článkem.

*

Každý farmář a dělník, který zná svůj zájem, bude voliti celou socialistickou tiku od hlavy až k patě, neboť všechny ostatní strany zastávají se třídy kapitalistů, úhlavních nepřátel lidu pracovního! Snadno ve vlastní prospěch voliti: Seber při osudí tužku nebo pero a PŘETRHNI všechny sloupce mimo Socialist Party.

*

POZOR stojí čtvrtletně pouze 10 centů; odebírejte ho!

Dr. Karel H. BREUER

— zařídil nejmodernější českou —

NEMOCNICI!

ve

WACO, TEXAS.

Úřadovna: 324 Austin Ave.

LOKÁLKY socialistů se zakládají ve všech koutech státu. Máme anglické a také německé, avšak doposud žádnou českou, ač socialistů českých jest ohromná síla. Ti však patří k lokálkám anglickým anebo německým. Která bude první česká lokálka? Náš národ jest pokrokový a při všech převratech hrál první housle — pamatujte na Husa, Komenského, třicetiletou válku, na rok 48. atd. — Lokálku snadno zařídit. Kdo jsi pokrokový a o věc se zajímáš, dopiš na tajemníka strany socialistů ve státě Texas, na pana E. R. Meitzen, Hallettsville, Texas, který mi rád každému poslouží, nebo dopiš na redakci Pozora! My vše srozumitelně a stručně vysvětlí ne.

*

Dopis: "Zajisté nevěděla, Svoboda" — a „Nový Domov" též ne — o tom ohromném zpronevěření ve Washingtoně, jinak by to byly uveřejnily! atd." Můžete býti ubezpečeni, že by POZORA vláda zašos chytla, kdyby podané nebylo holou pravdou! Že o tom „Nový Domov" nevěděl, nepochybujeme, ale ku cti mu tato nevědomost neslouží. Ale, příteli, dejte mu otisk Pozoru, aby onen článek uveřejnil, státi se mu nemůže dle libelného zákona nic, když pramen udá, byli bychom zvědaví věděti, proč tak neučinil. Vždyť nepodal ani zprávu o ryze katolickém státním sje-

zdě v San Antoniu, který mnoho velmi zajímavých článků přijal. — Že "Svoboda" o uvedeném nevěděla, rozhodně popíráme. Pan redaktor toho listu má již přes 4 měsíce nejdůležitější socialistický časopis „Appeal to Reason" a nikdo asi nebude věřiti, že by tak obratný politikář list strany protivné nečetl, když ho drží. „Svoboda" koná tak z ohledu, kterého jest své demokratické straně dlužna.

*

Proč pravíte: "Ještě tentokrátě dám jim příležitost, aby se polepšili!" — Tak jste vy a vám pobobní již dlouho činili. Dejte tentokrátě socialistům příležitost, aby ukázali, čeho dokážou. Pamatujte, že nejlepší způsob staré strany učiniti lepšími, jest pouze, když se přinutí, aby se staly lepšími, a toho docílíte, když budete od začátku až do konce voliti Socialist Party tiketu.

*

"Nebylo by to k smíchu a pohoršení, kdyby ženy v jiném stavu zasedaly v zákonodárných?" — Nikdy, příteli, neboť tento stav jest přírodní, čestný. Není vám to však k smíchu, že v zákonodárných zasedají muži břicháči, kteří své tloušťky nabyli chlastem a nemírným žrádlem?!

*

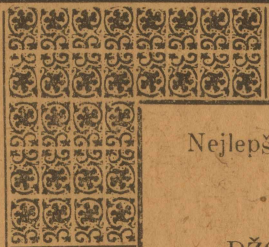
Jeden čistě socialistický hlas mrzí a straší vláduoucí stranu více, než sto hlasů daných straně drubé.

Hallettsville

NEW ERA

E. R. Meitzen,
majitel.

Nejlepší anglický časopis v
celém okolí!

DŽOBOVÁ PRÁCE

vykoná se rychle, vkusně a
velmi levně.

\$1.00 pouze.

Mluvíme a pracujeme
anglicky, česky a německy.

která též na základě kapitalismu stojí! Přestaňte konečně voliti s boháči a volte proti nim!

Byl jednou jeden farmář, a když byl farmář, tedy měl tři koně. A když měl tři koně, tedy byli dva staré a jeden mladý. Ty dva staré dělali svého času ucházející práci — jednou ten, po druhé onen. Během času stali se z nich herky — vysloužili. Počali kopati, kousati, vyhazovati a při práci neposlouchati, čemuž netřeba se diviti, vždyť

byli vypaseni a dobře krmeni. Třetí kůň mladý probíhal se doposud pastviskem — nebyl ještě zapřažen. I mluvil farmář k sobě: "Staré herky k potřebě již nejsou, neb více škody mi natropí, než užitku vydělají. Zkusím koně třetího — neuspokojí-li, mohu se vždy k starým vrátiti, ale každopádně jim žrádla uberu." Staré herky se menovaly Republikan a Demokrat a mladý kůň Socialist. — Čtenáři, dobře uvedené uvaž!